

vaste regel bevindt zich hun naam op een klein marmeren bordje achter het bed in den muur. Dit bekendmaken evenals het benoemen der zalen naar vorstelijke personen, die zich moeite gaven, of groote gift-schenkers, treft den Nederlander eerst minder aangenaam, doch tenslotte geeft de ervaring den doorslag, dat volgens dit stelsel grootere giften inkomen. Het eigenlijke bestuur bestaat uit de specialisten zelf met een commissie der „governors”. terwijl een der specialisten meestal voor zijn leven de directeursfunctie vervult en tegenover de gouverneurs representeert. Op de zalen vindt men aan ieder bed opgehangen een ziektelijst, aan het hoofd waarvan met groote letters gedrukt de naam van den geneesheer. Naar allerlei gezichtspunten worden de patiënten verdeeld over de zalen, doch zóó, dat ieder zijn vast getal heeft, dat hij behoudt tot zijn 65ste of 70ste jaar. Voor de polikliniek heeft ieder zijn eigen uren. De assistentplaatsen zijn zeer gezocht. Behalve een chirurgische, pathologische-anatomische en experimenteele afdeling zijn aan een ziekenhuis verbonden één of meer „régistrars”, waaruit vaak consulteerende specialisten groeien, en 3 of 4 „clinical clerks”, een positie houdende tusschen co-assistent en volontair-assistent ten onzent; ook buitenlanders kunnen daartoe gelegenheid erlangen met eenige introductie.

Amsterdam, 19 October 1913.

Dr. L. J. J. MUSKENS.

DE ZOOGENAAMDE YOGHURTPLANT.

Twee maal ben ik in de gelegenheid geweest het bloemkoolachtige z.g. yoghurtplantje bacteriologisch te onderzoeken. Uit één der plantjes konden alleen diplococcen gekweekt worden, terwijl uit het tweede plantje naast diplococcen ook gist tot ontwikkeling kwam. Beide soorten diplococcen hadden een krachtig vermogen tot melkzuurvorming, waarmede een dikke stremming der melk hand aan hand ging.

Uit deze bacteriologische uitkomsten blijkt, dat althans de twee door mij onderzochte yoghurtplantjes niets te doen hadden met de echte yoghurt, aangezien noch de bacillus bulgaricus noch de streptococcus bulgaricus aanwezig waren. Wil men dus een diëtetisch-therapeutisch gevolg bereiken door de toediening van yoghurt, dan kan men dit niet doen door de patiënten melk aangezuurd met de z.g. yoghurtplant te laten gebruiken.

Evenmin waren de door mij onderzochte plantjes (van één der plantjes waren aantientallen familieleden en kennissen afleggers afgestaan) echte kefirkorrels. In echte kefir komt het naast een fijnvlokkige stremming van de melk en een gedeeltelijke peptonisatie van het caseïne tot een karakteristieke koolzuur- en alcoholvorming uit melksuiker. Deze ontbrak geheel; evenals het voor kefir kenmerkende bacterium caucasicum. De kefir-saccharomyceten resp. torulaceën zijn niet in staat de melksuiker zelfstandig af te breken. Daaraan moet eerst voorafgaan een splitsing in haar componenten (druivensuiker en galactose) door laktosehoudende melksuikerbacteriën, zooals het bact. caucasicum.

Wat dus op het oogenblik in ons land zoo sterk van huis tot huis gaat, is volgens mijn ervaring noch yoghurt noch kefir, maar een praeparaat, dat in hoofdzaak niets anders doet dan melk zuur en dik maken zooals gewone karnemelk. Dat in de zelfbereiding door een gemakkelijk intredende verontreiniging een zeker gevaar schuilt, behoeft niet verder te worden gezegd.

Amsterdam, 21 October 1913,

F. BASENAU.

VERSCHIJNSELEN BIJ DIABETISCH COMA.

Naar aanleiding van het stukje van collega F. A. STEENSMA in het nummer van 11 Oct. jl. wensch ik het volgende geval mede te deelen.

Den 13den Sept. jl. werd ik geroepen bij een man van ongeveer 54 jaar, die over niets anders klaagde dan moeheid. Voor ongeveer 4 maanden had hij een zontje verloren en sedert dien voelde hij zich niet goed. In de anamnese was overigens niets anders te vinden, dan dat voor ongeveer 2 jaren de tanden los gingen staan, waarvoor hij zich niet onder behandeling had gesteld. Ook objectief was er nu aan geen der organen iets te ontdekken; met name zijn de longen tot het einde toe onaangetast gebleven. In de urine echter vond ik ongeveer 7 pCt. suiker, geen eiwit, geen aceton, geen diaceetzuur. De uitademingslucht had geen acetongeur. Van het verdere verloop zij alleen aangestipt, dat de man voortdurend over matheid en dorst bleef klagen, ook verder geen acetonlucht verspreidde en dat bij de dagelijksche onderzoeken, welke ik juist met het oog op het bijzondere van het geval deed, in de urine geen eiwit, diaceetzuur of aceton was aan te toonen; alleen verminderde de hoeveelheid suiker. Den 23sten Sept., dus 10 dagen later, werd de pols frequenter, terwijl de man niet geheel compos mentis meer was en 24 Sept. is hij in voortdurend toenemend typisch coma diabeticum („grosses Athmen" van KUSSMAUL o. a.) overleden, dus zonder aceton of diaceetzuur in de urine gehad te hebben en toch aan den diabetes. Ik kan het dus niet eens zijn met het op bldz. 1331 geschrevene; „ontbreekt dit (d. i. het diaceetzuur), dan is diabetes coma met zekerheid uit te sluiten".

Amsterdam, Oct. 1913.

H. D. SOHLBERG.

DE GENEESMIDDELVERZORGING TEN PLATTELANDE.

Indien prof. VAN DER WIELEN mijn stukje nog eens leest, zal hij zien, dat niet alleen de groothandel, doch ook de apotheker een rol heeft als leverancier van den plattelands-geneesheer; en dan natuurlijk van die praeparaten, welke alleen van een apotheker betrouwbaar zijn te betrekken. Groothandelaar en apotheker zijn bovendien geen tegenovergestelde begrippen. Als er derhalve niet heel snel wordt ingegrepen om aan de zorgeloosheid van den plattelandicus een einde te maken, hoop ik, dat Z. H. G. zich met het bovenstaande troosten kan. Als de groothandel nu en dan eens een onbetrouwbaar praeparaat levert, is dat een reden, een wettelijke of andere contrôle in te stellen; iets, waarnaar wij allen hartelijk verlangen. Professor's stukje raakt mij dus niet. Dat een apotheker beter geneesmiddelen kan bereiden en contrôleeren dan een plattelands-geneesheer, is duidelijk. Maar of een oplossing van salicylas natricus of antipyrinepoedertjes nu juist in een apotheek van een apotheker bereid moeten worden?

Ik meen te mogen aannemen, dat de groothandel aan allen dezelfde producten levert, die volgens prijscourant besteld worden. Nu kan weliswaar de apotheker een aantal van die producten contrôleeren, zal dat evenwel in de praktijk niet met alle doen. Dikwijls kan die contrôle den voorschrijvende arts weinig schelen; om een voorbeeld te geven: mij boezemt de physiologische titratie van strophantustinctuur ten zeerste belang in, alle andere door den apotheker uit te voeren onderzoekingen omtrent dat middel echter maar matig. De verontreiniging van lycopodium, dat ik gebruik om pillen in te hullen, raakt mij eveneens weinig.

Er zijn eindelijk een meerderheid van geneesmiddelen, die de apotheker van den groothandel nolens volens moet aanvaarden, wijl zij fabriekmatig, ja niet eens hier te lande bereid worden. Men denke maar aan digaleen en pituglandol ROCHE, SCHERING's chloroform, cocaine en scopolamine MERCK.

Het bereiden uit grondstoffen, waarvan prof. V. D. WIELEN spreekt, geschiedt in onze dagen meer en meer buiten de apotheek, aan de fabriek. Dáár is dus de plaats van den apotheker. Niet in een plattelands- of provinciestedsapotheek. In deze wordt hij winkelier, soms een weinig kwakzalver, in elk geval een overbodig tusschenpersoon.